

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 16. avgusta 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Tabor v Sinči vasi.

Bratje in sestre!

Bog Vas sprimi! S tem staroslovenskim pozdravom Vas pozdravlja gospodar te zemlje — slovenski narod na Koroškem — in Vam ponuja v pozdrav svoje žuljave ruke. Pozdravlja Vas vse, bratje in sestre, ki ste prileteli iz raznih krajev naše mile domovine, da pod milim nebom prisujemo vsi skupaj pravičnemu Bogu, da ta zemlja, ki je sedaj naša, ostane naša na veke.

Poglejte okrog sebe in prepričajte se o lepoti naše koroške zemlje!

Zavedaj s ponosom se, vriskaj srečo, To naša so polja in naše gore!

Naša je ta zemlja in sveta je, saj je napojena s krvjo naših junakov, Vaših braov, sinov in očetov, ki so prelili svojo srčno kri, da iztrgajo te gore in ravnine iz rok zakletga sovražnika našega jezika in naše vere. Slava jim, večer jim bodi spomin!

Naša je ta zemlja, saj je bi gospodar te zemlje slovenski kmet, dokler ga ni podjarmil tuji meč!

Naša je ta zemlja, saj jo že od najstarejših časov obdeluje v potu svojega obraza slovenski kmet!

Naša je ta sveta zemlja! Kje je kdo na svetu, ki bi nam jo mogel iztrgati? Vi z nami, mi z vami — eno srce, ena duša! Kdo je močnejši od nas, če smo edini?

Pravični Bog, čuj našo prisego! Kakor resnično kraljuješ nad nami, kakor resnično nas je rodila in dojla slovenska mati, kakor resnična je bila ta zemlja že od nekdanj naša, tako resnično jo hočemo braniti z ognjem v srcu in z mečem v roki proti vsakomur, ki bi nam jo hotel vzeti.

Ko oški Slovenci, Benjamini med slovenskimi brati, smo stoletja in stoletja ječali pod tujim jarmom. Danes pa smo po dolgih stoletjih zopet svobodni gospodarji na lastni zemlji.

Mi vstajamo! Našega vstajenja pa se veseli vsa Slovenija, vsa Jugoslavija!

skih pokrajinah, da si podjarmi naše najzavednejše brate in sestre.

Kmalu nato je vzdignila svojo glavo kača — Nemška Avstrija. Poslala je nad naš avstrijske razbojnike, da so po naših krajih morili in požigali kakor v starih časih Turki.

Ko pa je naša junaška armada pognala nemške divjake daleč čez mejo, si je mirovna konferenca v Parizu obtežila vest z novim političnim hudodelstvom. Dopustila je, da se vrši na Koroškem ljudsko glasovanje.

Bratje in sestre! Nas Korošce je ta zločin samo razs dil. Od jeze smo škripali z zobmi in stiskali pesti, ko smo izvedeli zanj. Vi pa, bratje in sestre iz Štajerske, Kranjske in Primorske, ste se prestrašili. Bali ste se, da smo obsojeni na smrt, mislili ste, da bomo glasovali za Nemško Avstrijo, kjer bi v kratkem času gospodarsko in narodno poginili. Niste se bali truda in stroškov in prihiteli ste od

daleč, da nas še zadnjikrat pozdravite in nam zatisnete oči, preden umremo.

Toda ne bojte se! Nočemo umreti, hočemo živeti. Nemško - avstrijska kača dviga sicer zopet glavo in sika okrog sebe. Naši nasprotniki nas begajo in nam groze. A mi se niti ne zmenimo za vse to. Nobena peklenška sila nam ne more do živega, dokler nas brani in vodi naš general g. Maister.

Hvaležni smo vam za vaš obisk. Vračajte se na svoje domove z zavestjo, da Korošci nismo krivoprisežniki in izdajalci domovine in da bomo na dan ljudskega glasovanja glasno povedali, da hočemo biti združeni z vami v mogočni in lepi Jugoslaviji.

Gospodarske vesti.

Seno, slama itd. v nemškem delu Koroške.

Celovski listi (Freie Stimmen in Kärnt. Tagblatt) poročajo, da je celovška vlada prepovedala izvoz sena, slame, stelje itd. Gospodarji v „nemškem“ delu Koroške smejo torej prodajati svoje pridelke samo tja, kamor dovoli celovška gospoda, in po cenah, ki jih ta dovoli. Nemški kmetje, ali vas hudir moti? Kadar bo celovška gospoda namesto vas orala, žela, kosila itd., takrat šele vam bo smela ukazovati, kam in po kakih cenah smete prodajati svoje pridelke!

Kaj pišejo nemški listi o Nemški Avstriji.

„Grazer Tagblatt“ od 3. t. m. piše: Imamo uničeno industrijo, velike množice ljudi, ki so brez dela, živimo pa od dolgov in od preostanka kapitala, ki smo ga podedovali skozi stoletja in prihranili skozi desetletja. Stojimo pred polomom!

Dunajska „Arb. Zeitung“ toži med drugim, da ima Nemška Avstrija okrog 50 milijard dolgov. Proračun ima 6

Bratom in sestram iz Štajerske, Kranjske in Primorske.

Ko bi mogli govoriti Obir, Peca in drugi gorski velikani, ki gledajo na nas v tem veličastnem in zgodovinsko tako pomenljivem trenutku, bi vam pravili o trpljenju našega naroda na Koroškem, pravili bi vam o Turkih, o nemških grajščakah in njihovih valpetih; pripovedovali bi vam dolgo povest o zatiranju in umiranju Slovencev na Koroškem. In šele tedaj bi prav razumeli, zakaj smo bili tako veseli, ko nam je po dolgih stoletjih suženjstva zopet zasijalo solnce zlate svobode in smo se končno otresli tujega jarma.

Pa naše veselje ni trajalo dolgo! Na nebu so se začeli zbirati črni oblaki.

Lakomni Lah je stegnil svoje grabeljive roke po naših lepih obmor-

Celovčani še prosili, da bi bili pod Jugoslavijo, ki je in ostane naša prava, lepa domovina.

Korošci, odprite oči!

Celovski list „Fr. Stimmen“ piše: „Naša nesreča je Dunaj, naša prava prihodnost pa je združenje z Nemčijo. Kadar nam bo Berlin komandiral, takrat bomo srečni.“

Korošci, pomislite malo, kaj vam želi celovška gospoda! Nad vami naj bi torej gospodaril pruski vojak. Kako dobro on to zna, to vedo povedati Belgija, Francija, Rusija, Srbija in Rumunija. Kamor je prišel pruski vojak, je vse uničil. In vas morebiti res vesel, da bi uničil tudi naše kraje, našo lepo deželo? Ali imate res tako poželjenje, da bi pomagali plačevati strašno visoke davke, katere bo morala pobirati Nemčija, da bo plačevala vojno odškodnino in popravila vojno škodo? Ali bi res bili radi združeni z ljudmi, ki jih je med vojno ves svet imenoval barbare? Prav hvaležni smo listu „Fr. St.“, da nam je tako odkritosrčno povedal, v kakšno nesrečo bi rad spravil nas in našo deželo!

Gospodarske vesti.

Boljševik Bela Kun napravil za 6 milijard škode.

Listi poročajo iz Budimoešte: Antantna komisija je dognala, da znaša škoda, ki jo je Bela Kun povzročil Ogrski, 6 milijard kron. V času, ko je on vladal na Madžarskem, je bilo v Budimpešti usmrčenih približno 900 oseb.

V Špilju smo zopet zaplenili čez 2 milijona zlata.

Iz Maribora poročajo, da je naša finančna straža našla v osebnem vlaku, ki vozi proti Gradcu, 20 kg težek zaboj; bil je napolnjen s samimi cekini. Kmalu nato pa je našla finančna straža v nahrbtniku nekega potnika 105 bankovcev po 1000 rubljev. Oba možakarja sta hotela spraviti denar v Nemško Avstrijo. Straža pa jima je seveda odvzela zlato in bankovce ter izročila vse skupaj naši državi.

Govornik v Nemški Avstriji agitirajo za Jugoslavijo.

Ko so v Nemški Avstriji izvedeli za trde mirovne pogoje, je razburjeno ljudstvo prirejalo velike shode. Govorniki so stekali, da čaka Avstrijo gospodarska smrt. Znani nemški politik Seitz je prerokoval, kakšno pomanjkanj in uboštvo čaka Nemško Avstrijo in da je za prebivalstvo Nemške Avstrije najbolje, če takoj uide. Ko bi natisnili vse te govore in vse, kar so pisali o tem nemški listi, na plakate ter jih nabili po vaseh, bi se odprle oči tudi tistim Korošcem, katerim se še vedno sline cede po plačevanju vojnih dolgov in vojne odškodnine, po oddaji premoženja in poročilni, ki čaka Nemško Avstrijo.

Gospodarski polom v Nemški Avstriji.

Ko se je državni kancelar dr. Renn peljal iz Pariza na Dunaj, je prerokoval, da mora priti v Nemško Avstrijo do gospodarskega poloma ali bankerota in da je bil bankerot leta 1873. prava igrača. V Celovcu pa se te dni že očitno govori, da bo nemška Avstrija napovedala kankerot, ko bo sklenjen mir. Res lepi časi se obe-tajo onim tpecem, ki še vedno silijo pod Nemško Avstrijo. Ko pa bodo svoj papirnati denar metali proč, ali pa zažigali, med tem ko bodo videli, kako vrednost denarja v Jugoslaviji vedno bolj raste, tedaj se bodo kesali, pa bo — prepozno!

Nemška Avstrija in Italija.

Italija se že začela izvajati mirovne pogodbe. Po nekem poročilu je v Zilski dolini že začelo 6000 laških drvarjev sekati les za Italijo. Opustošili bodo našo lepo Zilsko dolino, tako da bo v par letih tam puščava. Plačajo seveda nič, kmet pa pojde v kratkih letih s trebuhom za kruhom.

Vojni davek v Nemški Avstriji.

Neki dunajski bankir, torej mož, ki pozna stvar, se je izrazil, da bo Nemška Avstrija vsled mirovne pogodbe, prisiljena oremeniti vsakega kmeta z dolgom 70 odstotkov vrednosti vsega posestva. Sedaj pa razumemo, zakaj se Celovčani tako silno trudijo, da bi prišel del slovenske Koroške pod Nemško Avstrijo. Naši slovenski kmetje naj bi pomagali plačevati dolgove Nemcem, zato bi bili seveda dobri. Lemiš in Schumy naj sama plačata dolgove, če moreta, nas pa naj pustí Avstrija pri miru.

Svarilo.

Nekateri posestniki skušajo vtiho-tapiti konje in drugo živino čez demarkacijsko črto. Svarimo vsakega pred takim postopanjem. Če ga oblast zasa-i, mu bo zaplenila ne samo živino in konje, ampak bo dotični tudi zelo strogo kaznovan. Nemški denar pa, ki ga dobi kot izkupiček, pa itak vsak dan pa a, tako da s časom ne bo nič več vreden. Nemška Avstrija stoji namreč pred bankerotom.

Dopisi.

Grabštanj. Gosp. Sille Tomaž iz St. Petra še vedno misli, da zanj in njegove kompanije ne veljajo nobene postave. Čeprav ta starokopitnež ne zna dobro nemški, brusi vedno svoj jezik zoper nas in zabavlja v slabi nemščini zoper Jugoslavijo. V nedeljo dne 3. t. m. se je pa pošteno opekel. Prisumela je nevihta, možje so se spopadli in eden naših zavednih je dobil precej batin. Gotovo misli Sille, da je še vedno komandant kake volksverovske kompanije. Zahtevamo, da se stvar temeljito preišče in da se krivci občutno kaznujejo. Naj nemčurški pretepači nitar ne mislijo, da jim je vse dovo-

ljeno in da smejo celo koga telesno poškodovati! Za kazen naj se pošljejo na ljubljanski grad ali pa celo na Srbsko, da bodo delali pri Belgradu most čez Savo. Kako dobro bi bilo to za našega Silleja. Kmalu bi ponižno prosil, da bi se smel vrniti na slovensko Koroško.

Iz Roža severno od Drave. Razširjajmo „Korošca“. Mlad je še „Korošec“, pa se je že povsod priljubil, kamor prihaja. Zna tako po domače pisati, da ga mora vsak človek razumeti. To mi je že ta in oni rekel. Že enkrat sem ga naročil za več ko dvajset naročnikov, danes ga zopet naročujem. V vsako hišo v slovenskem Korofanu vsaj en slovenski koroški list! Korošci, razširjajmo svoje časopisje! Kdor ima „Mir“, naj naroči še „Korošca“. Zlasti pa naj ga naroči tisti, ki še nima ne enega ne drugega. Tudi kmet mora imeti svoj časopis. Marsikdo je prej imel kak nemški list. Nemški listi pa zdaj ne prihajajo več, ali naj bo zdaj brez časopisa? Nikakor! Tudi če nisi še popolnoma vajen slovenskega branja, naroči si „Korošca“, gotovo ga boš razumel. In ko ga boš bral par tednov, ga boš bolje razumel kot prej nemški časopis. Torej na noge! V vsako slovensko hišo vsaj en koroški slovenski časopis!

Djekše. Tu pa tam dobimo tudi mi v roke kak slovenski časopis. Prav radi ga prebiramo, ker smo že do grla siti lažnjivih nemških listov, katere nam prinašajo Nemci čez demarkacijsko črto. Ponujajo nam jih za prav nizko ceno, saj jim za denar ni toliko, ampak prihajajo k nam posebno zato, da bi si pri nas polnili prazne želodec. Djekše so na meji naše države, pa vendar so ljudje že tudi pri zas postali bolj pametni. Nekateri se že boje Nemške Avstrije in njenih strašnih dolgov kakor hudir križa. Opozarjamo pa glavarstvo in orožništvo, da prihajata po noči čez demarkacijsko črto dva falota in strašita nezavedne ljudi. Me dekleta jim seve nič ne verjamemo. So pa med moškimi tudi taki boječji zajci, ki verjamejo take oslarije. Sram jih bodi!

Več zavednih deklet.

Popravek.

Naš dopis iz Vovber v 7. št. „Korošca“ so nekateri napačno razumeli. Mislili so, da očitamo gg. duhovnikom, učiteljem, častnikom in uradnikom v Vovbrah, da občujejo s sovražniki našega naroda in naše države. Niti na misel nam ne prihaja, da bi hoteli komu delati krivico. Poudarjamo, da velja dotična opazka za vse Jugoslovane. Uredništvo.

Kaj je novega po širnem svetu.

Naša armada zasedla Prekmurje.

Prekmurje je bilo doslej madžarsko. Mirovna konferenca pa je sklenila, da mora priti Prekmurje pod Jugoslavijo, in je naročila naši vladi v Belgradu, naj naša armada zasede to pokrajino. Madžarska vojska se je sicer upirala, a naši hrabri vojaki — Slovenci, Hrvati in Srbi

— so jo kmalu premagali in jo prisilili, da je zbežala. Prekmurci so sprejeli naše čete z nepopisnim veseljem. Povsod se je zbiralo ljudstvo v praznični obleki in navdušeno pozdravljalo naše vojake.

Strašne povodnji na Češkem.

Na Češkem so bile pred enim tednom velike povodnji. Škoda je veliko večja, kakor se je prvotno mislilo. Vso škodo, ki so jo naredile zadnje povodnji na Češkem, cenijo na 150 milijonov. 400 hiš je porušenih.

Prebivalci pokrajine Baranja prosijo, da bi prišli pod Jugoslavijo.

Prebivalci Baranje so že prej prosili mirovno konferenco v Parizu, da bi prišli pod Jugoslavijo. Ker se pa gospodje v Parizu še vedno niso bili odločili, so šli veliki župan Baranje in več drugih uglednih mož v Pariz, da še enkrat odločno zahtevajo, naj se Baranja združi z Jugoslavijo.

Ruskim boljševikom bije zadnja ura.

Nemški listi pišejo, da so tudi Rusi že sili boljševiške vlade. Zato pa tudi tam boljševizem bolj in bolj propada. Pač pa se je bati, da se bo boljševizem razširil v Nemški Avstriji. Kdo bi se temu čudil? Strašna druginja, veliki davki, lakota!

Dunaj strada.

Dunajčani stradajo sedaj še bolj nego med vojno. Na stotine odrastlih ljudi umre vsak teden na angleški boleznici, ki je posledica stradanja. Ali bi ne bilo pametno, ko bi naša vlada pošljala za par tednov na Dunaj tiste zasleplence, ki si še vedno želijo pod Nemško Avstrijo? Stradanje bi jim prav gotovo ozdravilo bolne možgane!

Boljševike na Madžarskem že srečuje pamet.

V Peču je dospelo 1855 delavcev, ki so doslej služili v „Rdeči gardi“. Prosili so za delo, in sicer bi radi kopali premog. Obljubili so, da bodo pridno delali. Ko so oddali orožje — 1205 pušk, 5 strojnic in okrog 11.000 patronov — so oblasti sprejele skesane delavce.

Mirovna konferenca v Parizu je odklonila avstrijske prošnje.

Nemška Avstrija je beračila v Parizu, naj mirovna konferenca oloči Dravo kot demarkacijsko črto. Ko so naši folksverovci to izvede i, jim je takoj zrastel greben; hodili so po koncu kakor petelin po gnojišču. Ravno kar pa smo izvedeli, da ni avstrijsko beračenje nič pomagalo, tako da ostane torej vse tako, kakor je sedaj. Kdo bi se torej čudil, če se zdaj folksverovci in nemčurji vlačijo okrog kakor z mrzlo vodo polit pesl!

Shodi in veselice.

Djekše. V nedeljo, 10. t. m. smo imeli tudi pri nas shod, kateri je bil pa žalibog prepozno razglašen. Shod je oznanil šele naš tukajšnji g. župnik Benetek v cerkvi. Zborovali smo prav po staroslovenski šegi, pod lipo, ki stoji pred cerkvijo sredi vasi. Shod je otvoril poprej imenovani g. župnik, glavni govornik pa je bil g. Pavlica, ki nam je z močnim govorniškimi glasom povedal golo resnico. Navzoči so poslušali z velikim zanimanjem in mnogokrat je zakimala temu ali onemu glava, ko si je sam pri sebi mislil: „Res je tako!“ Mnenje vseh navzočih je bilo in je, ko bo treba povzdigniti glas, da se pokaže vsemu svetu, čigava je Koroška, porečejo vsi, od prvega do zadnjega: „Mi smo Slovenci in hočemo ostati pod Jugoslavijo in ne pod Nemško Avstrijo, v kateri bi morali samo delati za nemško gospodo in plačevati ogromne davke in bogve kaj.“ Na shodu se je ustanovila tudi kmetijska družba, h kateri je pristopilo že mnogo članov. Gospodu govorniku se v imenu vseh poslušalcev najlepše zahvaljujemo in ga prosimo, naj še večkrat pride med nas.

Vovbre. Na ljudski shod dne 10. t. m. je lepo vreme privabilo veliko množico ljudstva od vseh vetrov, iz vseh slojev. Po pozdravu, katerega je govoril domači g. župnik, je g. žup. Poljanec iz Škocijana z znano zgovornostjo obširno razpravljaval o kmetiško-gospodarski organizaciji in „agrarni reformi“ (delitvi posestev) itd. Znani ljudski govornik vojak Pavlica pa je strahovito krtačil nemčurje in Volkswehr-ovce in navduševal za narodno zavednost. Po govorih se je dobro uprizorila kratka burka „Nov način zdravljenja“, ki je izzvala mnogo smeha. Oder nam je posodil narodni krajevni odbor v Grebinju, kateremu se tukaj pristrčno zahvaljujemo. V odmorih in potem ves čas pa je krasno prepeval vojaški pevski zbor „Nanos“ tržaškega pešpolka. Takega petja pač Vovbre še niso čule. Kako veličastno so se razlegale čudovito lepe pesmi, kakor „Na dan, Slovan!“ „Što čutiš, Srbije tužni“ in mnogo drugih. Da se je mladina morala tudi še malo po taktu dobre harmonike zasukati, tega jim nihče drugi ni zameril kakor vovbrske nemčurske barabe in barabice. Le malo Vovbrjanov iz vasi je bilo videti med nami na veseličnem prostoru na vrtu, večidel so stali zunaj ograje na cesti in so tam od jeze škripali z zobmi, zabavljali na duhovnike in slovenske vojake. Neka baraba pa je vrgla celo kos težkega železa skozi okno v sobo, kjer se je plesalo. Kar je dobrih in pametnih, pa so prišli in poslušali in se z nami veselili. Želeti je le, da bi sveti Duh razsvetlil vendar enkrat tudi Vovbrjane, da bi spoznali, kaj jim je v dobro in kdo jim zares dobro želi. Vovbrjani, spametujte se, dokler je še čas. Samo od vas pač ljudsko glasovanje ne bo odvisno, kakor tudi „vovbrska alarm-kompanija“ ni mogla ustaviti jugoslovanske armade.

Rožna dolina. V nedeljo 4. t. m. je bil tu shod občanarjev iz Št. Janža,

Svetne vasi in Podsinje vasi. Zbralo se jih je nad 200, posebno veliko je bilo žensk in deklet. Shod je počastil s svojo navzočnostjo g. podpolkovnik Milan Krstič, katerega je množica pozdravila z burnimi živio-klici. Tukajšnji nadučitelj nam je pripovedoval o žalostnem gospodarskem položaju v Nemški Avstriji. Ko se je sestel k posvetovanju krajevni odbor, je g. podpolkovnik v kratkih pa jednatih besedah očrtal sedanjí politični položaj ter nam pripovedoval o srbski ustavi. Veselo nadaljevanje pa je bilo v gostilni pri Tišlerju, kjer se je razlegel smeh in ubrano petje. Le krepko naprej po začrtani poti, da pokažete svojo slovensko dušo! —e—

Remšenik. Dne 10. t. m. je bilo pri Št. Lenartu žegnanje. G. kaplan Skrinar je imel v cerkvi prav lep govor o ljubezni do domovine. Po sv. maši pa sta govorila pred mežnarijo g. okt. gozdar Primožič in g. nadučitelj Klavora, oba iz Železne Kaple. Ljudstvo — bilo je par sto moških in žensk — je prav pozorno poslušalo govornika. Ko se jih je vprašalo, če hočejo glasovati za Jugoslavijo, so vsi prav odločno zaklicali: „Hočemo!“ O razdelitvi veleposestev je govoril g. Primožič. Ta govor je vsem prav dopadel. Naš narod vstaja k boljši prihodnosti. Možje in žene, kar ste obljubili pri Sv. Lenartu, to morate tudi izpolniti. „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpade!“ Tudi pri nas je še nekaj omahljivcev. Zapeljani so od raznih hujskačev. Možje in žene, povejte tem zapeljanim ubožcem, da si kopljejo svoj lastni grob. Bog živi naše zavedne kinete, delavce in obrtnike! Naj nam vsem skupaj kmalu zasije solnce zlate svobode!

Bistrica v Rožu. Tukaj in v Svečah smo dobili slovenske učitelje in učiteljice. Vsi imajo veliko veselja in vztrajnosti za narodno delo. Tako je prav! Šolske oblasti pa odozarjamo, naj nam pošiljajo na Koroško samo zavedne in izkušene učitelje in učiteljice.

Bistrica v Rožu. Nekaj sumljivih elementov je začelo med delavci na skrivnem agitirati za Nemško Avstrijo. Ali naši orožniki in druge oblasti morebiti spijo, da tega ne zapazijo? Delavci, nikar se ne dajte zapeljati: Ko pride glasovanje, glasujte za Jugoslavijo. Gorje nam vsem, če bi zmagali Nemci! Imeli bi zopet vse na karte, pa še stradati bi morali!

Hodiše. V nedeljo dne 24. t. m. se vrši tukaj pri „Kramarju“ večji shod. Na sporedu dva govora, petje, godba, razprodaja cvetlic. En govor ob 11. uri, drugi ob 15. uri. K obilni udeležbi vabi Narodni svet.

Suha. 31. t. m. se vrši velik ljudski shod na Suhi. Govorilo bo več govornikov. Pevsko društvo iz Maribora pa nam bo zapelo par lepih pesmic. Tudi vojaštvo hoče nekaj pripraviti na ta dan. Shod se vrši dopoldne po maši.

Želinje. V nedeljo 24. t. m. je tu velik cerkveni shod. Po dopoldanski službi božji pa se vrši pred cerkvijo ljudsko zborovanje. Možje in žene, fantje in dekleta, udeležite se vsi tega zborovanja!

Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru.

V Mariboru je dolgo let deloval zavod „Töchterheim“, ki je nudil deklicam višjo izobrazbo in pouk v raznih gospodinjskih strokah. Ta zavod je sedaj prešel v slovenske roke in se nahajajo v njem sledeče šole, ki prične z rednim poukom 20. sept. 1919:

1. Višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinjske poklice, ki je triletna. Letos se prične prvi letnik. Sprejemni pogoji za to šolo so: Dovoljeni tretji meščanski razred, ali pa kaka višja organizirana ljudska šola. V zadnjem slučaju morajo učenke napraviti sprejemni izpit, ki se bo vršil 13. sept. Pred vsem se bo upoštevala splošna izobrazba in nadarjenost učenk.

2. Ženska obrtna šola, ki obsega istotako 3 letnike. Letos se začne s prvim letnikom. Sprejemni pogoji za to šolo so: Učenka naj s šolsko odpustnico dokaže, da je dopolnila 14. leto in da je zadostila šolski obveznosti. Poleg tega naj bode tudi telesno sposobna za svoj poklic.

3. Kuharsko-gospodinjska šola, ki traja eno leto. Učenka naj dokaže, da je dopolnila 16. leto in da je zadostila šolski obveznosti.

4. Med letom se bodo vršili od časa do časa razni krajši tečaji na pr. za vezenje, kuhanje, likanje, konzerviranje sadja itd., ki pa bodo pravočasno objavljeni v dnevnikih časopisih. V zavodu se nahaja penzjonat, v katerem je prostora za 40 učenk. Vse učenke, ki želijo biti sprejete v katerokoli teh šol, naj vpošljejo najkasneje do 1. sept. t. l. svojo lastno-ročno pisano prošnjo za sprejem, krstni list in zadnje šolsko spričevalo na Dekliški zavod „Vesna“ v Mariboru. V penzjonat se sprejemajo učenke na hrano in stanovanje, ki obiskujejo kako drugo šolo, na pr. gimnazijo. Natančna pojasnila in prospekte razpošilja vodstvo Dekliškega zavoda „Vesna“ v Mariboru.

Razglas.

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani je z razpisom z dne 5. avgusta 1919, št. 3459 odredilo, da se jeseni otvori provizorično v Velikovcu prvi gimnazijski razred in prvi letnik učiteljskega.

Začetek šolskega leta se bo pravočasno razglasil po naših listih.

Sprejemate se bodo v obeh zavodih tudi učenke.

Stariši, ki želijo poslati svoje otroke na velikovška zavoda, naj jih za enkrat prijavijo pisмено za sprejemne izpite, ki se bodo vršili pred začetkom šolskega leta.

Pri teh izpitih se bomo ozirali na prejšnje šolske razmere na Koroškem.

Vodstvo državne gimnazije in državnega učiteljskega v Velikovcu.

Slovenska srednja šola. Kar se v bivši Avstriji nikoli ne bi bilo zgodilo, to je nam prineslo združenje s Hrvati in Srbi, to nam je dala naša mlada država. Koroški Slovenci dobimo svojo slovensko srednjo šolo. V Velikovcu je ustanovljena državna gimnazija in učiteljske. Država ne more trpeti, da bi se vzgajala njena mladina v tuji državi,

zato ne moremo več pošiljati svojih otrok v celovške šole. Začeli bodo s 1. gimnazijskim razredom in prvim letnikom učiteljskega. Verjetno je, da se ustanove za drugi gimnazijski razred v Velikovcu vsaj zaposlovalni tečaji. In tako bodo dijaki, ki so dovršili lansko šolsko leto prvi gimnazijski razred v Celovcu, lahko nadaljevali svoje študije v Velikovcu. Ustanovi oziroma prenese se Dijaški dom iz Celovca v Velikovec. Kdor želi v tem oziru pojasnil, naj se obrne na g. kaplana Grila v Šmihelu nad Pliberkom. Za revne dijake se bo ustanovila dijaška kuhinja. Prispevke za to je pošiljati g. kanoniku Štihu v Velikovec. Naj ne bi bilo društva, ne bi bilo posojilnice na Koroškem, ki ne bi prispevala po svojih močeh za to blagodejno ustanovo. Društva naj bi čisti dobiček iger in drugih prireditelj darovala v ta namen. Tudi srednješolsko in visokošolsko domače dijaštvo naj bi prirejalo v ta namen igre. Sveta naša dolžnost je, da preskrbimo revnim učencem prehrano. Mi smo demokratična država. Zato mora priti tudi sin revnih starišev, ki je nadarjen in priden, do vplivnejšega mesta. Če bo Celovec trdovraten in ne bo hotel pod Jugoslavijo, bodo dobile prihodnje leto enega izmed teh dveh zavodov Borovlje. Za prvo leto učiteljskega naj bi se izbrali najnadarjenejši fantje in deklice. Učitelji jih bodo gotovo radi pripravili za sprejemni izpit. Na delo vsi, ki ljubite našo mladino!

Razglas.

Meščanska šola v Velikovcu prične s poukom dne 15. septembra. Otvorili se bodo vsi trije razredi. Poučevalo se bo v slovenskem in nemškem jeziku. Učenci, ki so že obiskovali meščansko šolo v Velikovcu, pa je še niso dovršili, naj se torej žopet zglasijo. Za prvi razred pa naj se zglasijo vsi oni učenci ljudskih šol, ki so z dobrim uspehom dovršili peto šolsko leto in bi radi izpopolnili svoje znanje, ki so si ga pridobili na ljudski šoli.

Meščanska šola je namenjena v prvi vrsti učencem, ki želijo postati trgovci, obrtniki ali pa razumni kmetovalci; pripravlja pa učence tudi za učiteljskega, višje obrtne šole in kmetijske šole, trgovske akademije, kadetnice itd. Učni načrt meščanskih šol se prav posebno ozira na potrebe vsakdanjega življenja.

Tako na primer se poučujejo na mešč. šolah tudi obrtno spisi, trgovska korespondenca, knjigovodstvo; v zemljepisnem pouku se seznanjajo učenci z osnovnimi pojmi iz narodnega gospodarstva, v zgodovini pa se temeljito obravnava ustavoznanstvo. Na potrebe kmetovalcev se ozira zlasti pouk v prirodopisu in kemiji. Vrh tega pa je v 3. razredu nekaj ur na teden odmerjenih kmetijstvu. Razume se, da pouk ni le teoretičen, ampak da morajo učenci delati tudi v drevnici, kjer se uče cepiti trte in sadno drevje itd. Za kmetovalce in obrtnike je tudi geometrično risanje velike važnosti. Že v drugem razredu rišejo učenci načrte parcel, ki so jih sami izmerili, v 3. razredu pa najrazličnejše predmete iz stavbarstva itd.

Razen drugih predmetov se poučujejo tudi francoščina in stenografija.

Zaradi učencev, ki bi radi dalje študirali, bodo imele vse šole v Sloveniji še 4. razred. V tem razredu se poučuje po načrtu in po knjigah za 4. razred realk. To pa zato, da morejo učenci, ki so dovršili 4. razred mešč. šole, prestopiti v 5. realko. To je prav po-

sebno važno za koroške Slovence, ki še nimamo nobene realke. Samo ob sebi se razume, da imajo učenci 4. razreda meščanske šole vse tiste pravice kakor učenci 4. realke in gimnazije, in morejo torej tudi postati taki uradniki, od katerih se zahteva, da so dovršili splošno srednjo šolo.

Vpisovanje učencev se vrši vsako sredo od 8. do 12. ure in pa 15. in 16. septembra.

Ravnateljstvo meščanske šole v Velikovcu.

Za kratek čas.

Berač se je delal mutastega. Mimo pride gospod, ki je berača dobro poznal. Seže v žep, kakor bi iskal drobiža in vpraša: „Ste že dolgo časa mutasti?“ „Že od rojstva!“ odgovori berač.

Pri dolgi mizi je sedela velika družba, Nekl gospod pokaže svojemu sosedu gospo, ki je sedela na drugem koncu mize ter ga vpraša: „Kdo pa je tista opica v zeleni bluzi?“ „To je vendar moja žena.“ „Ah, ne tista v zeleni bluzi, tiste nisem mislil, ampak ono z rdečo bluzo.“ „To je pa moja sestra.“

Nekemu kmetu se je prevrnil voz s senom. Sam ga ni mogel postaviti. Vidi soseda in ga prosi, naj mu pomaga. A sosed mu odgovori: „Nimam časa.“ „Kaj pa delaš?“ vpraša kmet. „Nič.“ odgovori sosed. „Potem pokličij svojega brata.“ „Nima časa.“ „Kaj pa dela tvoj brat?“ „Meni pomaga.“

Listnica uredništva.

Zaradi pomanjkanja prostora moramo marokaj, kar bi radi takoj priobčili, odlagati za pozneje. Ker se je naš list tako hitro razširil — 6. in 7. številko smo tiskali že v 4000 izvodih — ga bomo morali najbrže razširiti. Gg. dopisnike prosimo, naj nam poročajo zlasti kar največ krajevnih novic.

Invalid. O invalidnih pokojninah prihodnjic.

Lončar Tomaž Perdaher je odprl svojo obrt v Hodišah. Postavlja peči in štedilnike ter razprodaja sklede, piskre in druge domače posode.

Vabilo k javni dražbi občinskega lova v Hodišah

za čas od 1. 9. 1919 do 31. 8. 1924. Mera: 2824 ha, letna najemnina K 1600. Dražba se vrši dne 29. 8. t. l. v občinski pisarni v Hodišah.

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.

Išče se pošten in priden

hlapec

h konjem. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Hlapec“ na upravništvo „Korošca“.

